

Rett til helsehjelp for papirløse

Norge er et land med en lang tradisjon for å bistå personer i nød uavhengig av årsaken til at man har havnet i denne situasjonen. Norge er også forpliktet til å respektere de grunnleggende menneskerettighetene. En av disse er retten til helsehjelp.

I FN konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) står det tydelig i art. 12 at enhver har rett på helsehjelp. ØSK komiteen understreker i sin generelle kommentar nr. 14 at retten til helsehjelp også gjelder for personer uten oppholdstillatelse:

«In particular, States are under the obligation to *respect* the right to health by, *inter alia*, refraining from denying or limiting equal access for all persons, including prisoners or detainees, minorities, asylum seekers and illegal immigrants, to preventive, curative and palliative health services;..”

Personer uten oppholdstillatelse (papirløse) i Norge har i dag stort sett bare rett på øyeblikkelig hjelp, og må betale de faktiske kostnadene for helsehjelpen de får. Dette betyr at en gruppe mennesker med svært begrensede økonomiske ressurser som er marginaliserte og lever i nød, har sterkt begrenset tilgang til medisinsk behandling og kan bli nektet helsehjelp og omsorg hvis de ikke kan betale.

Etter dagens regelverk har heller ikke alle barn i Norge full tilgang til forsvarlige helsetjenester. Papirløse barn har for eksempel ikke rett til fastlege og sterkt begrenset mulighet for oppfølging. Dette er i strid med Barnekonvensjonen om at retten til helsehjelp må omfatte alle barn uten forskjellsbehandling. Barn lider også som følge av at deres foreldre blir nektet helsehjelp.

Diskrimineringen av papirløse i regelverket betyr at norsk helsepersonell er utsatt for et urimelig dilemma når de blir tvunget til å fravike prinsippet om å gi omsorg og medisinsk behandling basert på behov. Dette bryter de yrkesetiske retningslinjene for helsepersonell.

Vi oppfordrer regjeringen til å gi papirløse som oppholder seg i Norge reell tilgang til helsehjelp, basert på medisinske vurderinger, yrkesetiske retningslinjer og menneskerettslige prinsipper. Medisinsk behandling skal baseres på behov, og lovgivning som forskjellsbehandler eller ekskluderer enkelte grupper er ikke forenlig med grunnleggende menneskerettigheter om likeverd og ikke-diskriminering.

Oslo 22.01.15

Åsne Havnelid
Generalsekretær
Norges Røde Kors

Johannes Heggland
Konst. Generalsekretær
Kirkens Bymisjon

John Peder Egenes
Generalsekretær
Amnesty International Norge

Anne-Cecilie Kaltenborn
Generalsekretær
Leger uten grenser

Rune Berglund Steen
Leder
Antirasistisk senter

Ann-Magrit Austenå
Generalsekretær
Noas

Rasmus Malmborg
Daglig leder
LHLs internasjonale tuberkulosestiftelse

Liv Tørres
Generalsekretær
Norsk Folkehjelp

Hege Gjessing

Hege Gjessing
President
Den norske legeforening

Eli Gunhild By

Eli Gunhild By
Forbundsleder
Norsk Sykepleierforbund

Kirsten Jørgensen

Kirsten Jørgensen
Leder
Den norske jordmorforening

